

Natura 2000-gebied 141 - Oeffelter meent

Toelichting en legenda

Lees de 'Toelichting en legenda' voor methode van de analyse en uitleg over de verschillende onderdelen. Wanneer u niet beschikt over de 'Toelichting en legenda' kan deze worden gedownload van de LNV-site (<http://www.minlnv.nl/natura2000>) of worden opgevraagd bij Kiwa Water Research (natura2000@kiwa.nl).

Updates

Het is mogelijk dat van deze analyse een recentere, bijgewerkte versie bestaat. Op de LNV-site staan de meest recente versies (<http://www.minlnv.nl/natura2000>).

Commentaar en vragen

Mocht u nog opmerkingen hebben of vragen willen stellen over deze analyse dan kunt u contact opnemen met Camiel Aggenbach, Kiwa Water Research (030-60 69 553) of Mark Jalink, Kiwa Water Research (030-60 69 586); email: natura2000@kiwa.nl

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Rivierengebied
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL2003035
Beschermd natuurmonument:	Oeffelter Meent BN
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Domeinen, particulieren
Provincie:	Noord-Brabant
Gemeente:	Boxmeer, Cuijk
Oppervlakte:	104 ha

Conclusie

In dit Natura 2000-gebied komen kalkarme vormen van habitatype H6120 stroomdalgraslanden voor die verzuringsgevoelig zijn. Verzuring kan worden veroorzaakt door een afname van de inundatie als gevolg van de omvangrijke normalisatie van de Maas in de vorige eeuw. Oplossing hiervan vergt zeer grote inspanning en kan conflicteren met de Maaswerken. Het habitatype kan vooral worden uitgebreid door natuurontwikkeling in landbouwpercelen (kleine inspanning). Met interne beheermaatregelen kan mogelijk de kwaliteit binnen het huidige reservaat worden verbeterd (kleine inspanning). Nader onderzoek is noodzakelijk om te komen tot de meest geschikte herstelstrategie (herstel inundatie/ effectgerichte maatregelen).

Gebiedsbeschrijving

Typering

- De Oeffelter Meent ligt in de uiterwaarden van de Maas en kan als een deels vergraven rivierduinencomplex worden gekarakteriseerd. Het gebied is deels nog in agrarisch gebruik. Langs de Maas ligt een lage zomerdijk.
- Door het gebied lopen twee waterlopen, de Virdse Graaf en de Oeffeltsche Raam, die beiden water vanuit landbouwgebied door het Natura 2000 gebied voeren. De Oeffeltsche Raam is ca 20 km lang en voert het water uit het landbouwgebied ten westen van Oeffelt af naar de Maas. In de jaren '60 is in het gebied een dijk langs de Oeffeltse Raam gelegd. De Virdse Graaf is een gegraven waterloop die uitmondt in de Maas.
- In het verleden traden inundaties op met rivierwater vanuit Maas en Oeffeltsche Raam. Door de dijk treden geen overstromingen vanuit de Oeffeltsche Raam meer op. Overstromingen met Maaswater treden alleen nog incidenteel op (1995), als gevolg van de peilbeheersing in de Maas.
- De bodem bestaat voornamelijk uit kalkarm rivierzand. In lage delen is daarop rivierklei afgezet.

Vegetatie en abiotische omstandigheden

- Plaatselijk komen goed ontwikkelde vegetaties voor van het Dwerghaver-verbond (*Thero-Airion*) en het verbond der droge stroomdalgraslanden (*Sedo-Cerastion*) met soorten als Wilde tijm, Gestreepte klaver, Zacht vetkruid, Wit vetkruid, Tripmadam, Kruidend stalkruid, Wilde kruisdistel, Breukkruid, Knolboterbloem en Geel walstro. In het werkatelier Maatregelen KRW-Natura 2000 (april 2007) is aangegeven dat het op de resten van een rivierduin goed en matig ontwikkeld voorkomt (zie verslag).
- Teven is in dit atelier aangegeven dat Glanshaverhooilanden weinig voorkomen en vooral in een zone langs de Maas.
- In de laagste delen van het reservaat bij De Rijtjes komen overstromingsgraslanden met Geknikte Vossenstaart en met Pitrus voor. Deze lage delen staan een deel van het jaar onder water als gevolg van het neerslagoverschot.
- Een groot deel van het gebied heeft een voedselminnende vegetatie door (voormalige) bemesting.
- In het werkatelier Maatregelen KRW-Natura 2000 is aangegeven dat de vegetatie "opbloede" na de overstroming van 1995.
- Het gebied wordt extensief begraaasd door paarden en koeien.

Systeemanalyse

- Het gebied ligt hoog ten opzichte van het Maaspeil en is daardoor grotendeels inzigggebied. Voor het behoud en herstel van de basenrijkdom is het afhankelijk van aanvoer van vers sediment door overstroming met Maaswater of door overstuiving met recent door de Maas afgezet sediment. Door het strakke peilbeheer in de Maas treden alleen in uitzonderlijke situaties nog overstromingen op. Door het ontbreken van aanvoer van vers sediment is verzuring opgetreden.
- De vegetatie wordt in een groot deel van het gebied gekenmerkt door plantensoorten van voedselrijke milieus. Deels wordt dit veroorzaakt door het

(voormalige) landbouwkundige gebruik. Mogelijk hebben inundaties met voedselrijk rivierwater in het verleden hier ook aan bijgedragen. Vershraling van voedselrijke gronden is nodig voor uitbreiding van de schralere vegetatietypen. Deze relatief schrale vegetaties komen nu alleen voor op de hogere zandige dijken en oeverwallen.

Doelen voor habitattypen

Tabel 1: Tabel met habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Per habitattype worden in de kolommen achtereenvolgens de gebiedsdoelen (opgesplitst naar oppervlakte en kwaliteit), de hydrologische potentie, de huidige en potentiële relatieve bijdrage weergegeven. Alleen zoete tot (zwak) brakke, waterafhankelijke habitattypen zijn voor deze gebiedsanalyse geanalyseerd. Gebiedsdoelen en huidige relatieve bijdrage komen overeen met die in het gebiedendocument (LNV, november 2006).

Code	Habitatnaam	Opper- vlakke	Kwaliteit	Hydro- logische potentie	Huidige relatieve bijdrage	Potentiële relatieve bijdrage
H6120	Stroomdalgraslanden	↑	↑	●●●	-	++
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	↑	↑	●●	-	+

Tabel 2: Verklaring van gebruikte tekens in tabel 1

Oppervlakte	
=	Behoud oppervlak
↑	Uitbreiding oppervlak
= (↓)	Behoud, enige afname oppervlak is 'ten gunste van' toegestaan
↑ (↓)	Uitbreiding oppervlak is op bepaalde plaatsen gewenst en afname oppervlak is op bepaalde plekken 'ten gunste van' toegestaan
Kwaliteit	
=	Behoud kwaliteit
↑	Verbetering kwaliteit
Hydrologische potentie	
•	Klein: uitbreiding oppervlak of verbetering kwaliteit is nauwelijks mogelijk
••	Matig: enige uitbreiding oppervlak of zwak herstel kwaliteit is mogelijk
•••	Groot: uitbreiding oppervlak of herstel kwaliteit is goed mogelijk
••••	Zeer groot: sterke uitbreiding oppervlak is goed mogelijk en plaatselijk verbetering kwaliteit goed mogelijk
N/B	Onbekend
Huidige/ Potentiële relatieve bijdrage	
++	Zeer grote oppervlakte (> 15%) en grotendeels goede kwaliteit en/of bijzondere kwaliteit en/of geografische ligging in combinatie met goede kwaliteit
+	Zeer grote oppervlakte (> 15%) en grotendeels matige kwaliteit of grote oppervlakte (2-15%) of geringe oppervlakte (< 2%) met grotendeels goede kwaliteit
-	Geringe oppervlakte (< 2%) en grotendeels matige kwaliteit
--	Relictpopulaties van soorten van het habitatype nog aanwezig

Huidige kwaliteit

Potentiële kwaliteit en hydrologische herstelpotentie

De potentiële kwaliteit is voor habitattypen geschat op grond van de aanname dat knelpunten die technisch oplosbaar zijn ook daadwerkelijk worden opgelost (ongeacht de financiële en maatschappelijke haalbaarheid). Het betreft hier een schatting van de hydrologische potentie (zie onder). Deze indicatie geeft het maximaal haalbare weer en hoeft niet noodzakelijkerwijs overeen te komen met het doel voor habitattypen. Zo kan bijvoorbeeld een habitatype goed en matig ontwikkeld voorkomen in een gebied en is het instandhoudingsdoel geformuleerd als behoud van oppervlakte en kwaliteit. Tegelijk kan de ecologische potentie als goed zijn ingeschat (het matig ontwikkelde habitatype in de huidige situatie kan dus ontwikkeld worden naar een goede kwaliteit).

Omdat de inschatting van potenties vooral is gebaseerd op de kans en mate waarin de ecologische vereisten van waterafhankelijke habitattypen kan worden hersteld betreft het hydrologische potenties voor herstel. Er is geen rekening gehouden met andere factoren die herstel van habitattypen bepalen (b.v. hervestiging uit zaadbank, verspreiding van soorten).

H6120: Kalkminnend grasland op dorre zandbodem

Op basis van een kartering in 1991-1994 van een deel van het gebied (nabij De Rijtjes, Hoegen, 2003) blijkt dat de Associatie Van Vetkruid en Tijm (*Sedo-Thymetum*) beperkt in smalle zones voorkomt. Voor het overgrote deel komen er rompgemeenschappen voor van Gewoon biggekruid en Smal beemdgras en van Zandzegge. Er zijn uit het begin van de jaren 1990 ook veel opnamen van de Associatie van Schapegras en Tijm, subassociatie van Reukgras (*Festuco-Thymetum anthexantetosum*), en uit de jaren 1980 en 1990 van de RG Hard zwenkgras (*Festuca ovina ssp cinerea* [*Trifolio-Festucetalia*]) en van de Vogelpootjes-associatie (*Ornithopodo-Corynephoretum*). De rompgemeenschappen worden niet tot het habitatype gerekend (profielendocument d.d. 15 dec. 2006), maar bieden wel mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering en daarmee uitbreiding van het habitatype.

Conclusie: Het habitatype komt met een kleine oppervlakte goed ontwikkeld voor. De mogelijkheden voor uitbreiding oppervlak en verbetering kwaliteit zijn groot.

H6510: Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Het betreft subtype A: *glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)*. In het reservaat bij de Rijtjes komt zeer plaatselijk de subassociatie van Gewone veldbies van de Glanshaver-associatie voor (Hoegen, 2003). In het werkatelier Maatregelen KRW-Natura 2000 (april 2007) is door gebiedskenners aangegeven dat Glanshaverhooilanden plaatselijk ook voorkomen en vooral in een zone dicht langs de Maas. Verder is aangegeven dat de hydrologie geen belemmering vormt, maar dat veel gronden te voedselrijk zijn.

Doordat voor dit subtype in een later stadium instandhoudingsdoelen zijn opgenomen, is het bij de knelpunten en kansenanalyse niet nader uitgewerkt.

Conclusie: Subtype A komt goed ontwikkeld voor op een kleine oppervlakte, daarnaast is het waarschijnlijk ook matig ontwikkeld aanwezig. Er zijn mogelijkheden voor uitbreiding oppervlak en verbetering kwaliteit.

Knelpunten

(codes corresponderen met de codering van de knelpunten in tabel 3 - bijlage)

Omgang met knelpunten en maatregelen

De verandering van milieu-omstandigheden kan door één of meerdere knelpunten worden veroorzaakt. Een knelpunt bestaat uit negatieve verandering van een milieuconditie gekoppeld aan een ingreep of oorzaak. Per knelpunt worden één of meerdere maatregelen aangegeven die nodig zijn om het knelpunt op te lossen. Zoveel mogelijk is getracht een heldere, één-op-één relatie weer te geven tussen knelpunt en maatregel. Bij knelpunten met een complexe oorzaak is dat echter niet mogelijk. Een knelpunt is dan aan meerdere maatregelen gekoppeld.

Voor het realiseren van de gebiedsdoelen voor habitattypen is het noodzakelijk om knelpunten op te lossen door uitvoering van de maatregelen. Welke van de geconstateerde knelpunten, de mate waarin de knelpunten worden opgelost en welke maatregelen daarvoor precies worden uitgevoerd zijn aspecten die in de Natura 2000 beheersplannen nader moeten worden uitgewerkt. Verbeterdoelen (verbeteren verspreiding, uitbreiding oppervlakte, verbetering kwaliteit) worden binnen het gebied in omvang, ruimte en tijd nader uitgewerkt. Ook moeten in veel gevallen de dimensies van maatregelen en hun exacte effect op herstel van habitattypen nader worden uitgewerkt. Wanneer meerdere knelpunten spelen en meerdere maatregelen mogelijk zijn voor het oplossen van knelpunten hoeven niet altijd perse alle genoemde maatregelen te worden uitgevoerd voor het realiseren van de habitatdoelen. In die gevallen geeft de analyse een palet van maatregelen waaruit kan worden gekozen. Een belangrijk aspect dat in de beheersplannen ook moet worden uitgewerkt is de volgorde van maatregelen. Bepaalde maatregelen hebben pas zin als andere eerst worden uitgevoerd.

Natuurlijke dynamiek waterregime

- a) **Afname inundatie met Maaswater als gevolg van riviernormalisatie.** Door het nagenoeg verdwijnen van inundaties met Maaswater is de dynamiek afgenomen. Het is onduidelijk in hoeverre dit een knelpunt voor de instandhoudingsdoelen is.

Behoud geschikte basenrijkdom

- b) **Verzuring als gevolg van afname inundaties door riviernormalisatie.** Er wordt niet of nauwelijks nog vers sediment (via overstromingen of latere overstuiving) aangevoerd. Als gevolg van uitloging van de oude rivierduinen treedt verzuring op. Dit wordt in ieder geval genoemd voor de huidige locatie van habitatype H6120 stroomdalgraslanden (verslag werkatelier) In welke mate ook in andere delen uitloging heeft plaatsgevonden is nog onzeker (met name ook op mogelijke uitbreidingslocaties).

Behoud natuurlijke trofiegraad

- c) **Externe eutrofiëring als gevolg van vervuiling Maaswater door uitspoeling meststoffen en lozingen.** Dit treedt alleen op bij (thans zeer zeldzame) inundaties en dan naar verwachting vooral op plekken waar water stagneert en slib sedimenteert. Voor stroomdalgrasland zou hierdoor het voorkomen in de lagere delen beperkt kunnen worden. Het is onduidelijk of dit thans een knelpunt vormt voor uitbreiding van de habitattypen. Bij herstel van inundaties zou het wel een punt van aandacht moeten zijn.
- d) **Externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied.** Door bemesting zijn veel gronden nog te voedselrijk voor ontwikkeling Glanshaverhooiland en Stroomdalgrasland.

Goed beheer

- f) **Verruiging en vervilting door extensieve begrazing.** Door te extensieve begrazing wordt de grasmat onvoldoende kort gehouden en is er weinig bodemerosie. Dit werkt vervilting van de grasmat in de hand (Hoegen, 2003).

Maatregelen

(nummers corresponderen met de nummering van de maatregelen in tabel 4 - bijlage)

- 1) **Ontwikkelen van nieuwe locaties op gunstige plekken.** Dit door voedselrijkere plekken te verschralen (eventueel plaggen), mogelijk ook door het plaggen van gedegradeerde situaties. Ideeën van gebiedkenners voor locaties met potenties zijn aangegeven in het verslag van het Werkateliër Maatregelen KRW-Natura 2000.
- 2) **Stoppen bemesting binnen Natura 2000-gebied.** Deels zijn gronden al aangekocht (informatie tijdens werkateliër, april 2007).
- 3) **Plaggen/ chopperen.** Deze maatregel wordt toegepast om vermeste of verzuurde bodemlagen te verwijderen.
- 4) **Maaien (overgangsbeheer).** Te voedselrijke gronden verschralen door maaien en afvoeren.
- 5) **Optimaliseren beweiding (seisoensbeweiding).** Dusdanige dichtheid en duur van seisoensbeweiding dat voor de winter het grasland kaal is.
- 6) **Verminderen nutriëntenlast Maas door verminderen uitspoeling meststoffen, verbetering zuivering rioolwater en saneren riooloverstorten.**

Dekking van maatregelen

Bij elke maatregel wordt aangegeven in hoeverre deze gedekt wordt met een plan of project waarover betrokken partijen overeenstemming hebben bereikt (bij maatregelen in natuureservaat door beheerder, bij maatregel buiten natuureservaat bestuurlijk akkoord van meerdere partijen). Ideeën en plannen zonder zo'n accordering gelden niet als dekking voor een maatregel. In sommige gevallen zijn er wel plannen of maatregelen uitgevoerd maar lossen die een knelpunt niet of slechts gedeeltelijk op. Bij de toekenning van de mate van dekking is daarom een inschatting gemaakt in hoeverre een plan een knelpunt oplost. Vanwege de korte looptijd van de kansen- en knelpuntenanalyse was het niet mogelijk om alle relevante informatie over plannen en beheermaatregelen te achterhalen. Over de dekking van maatregelen is daardoor op dit moment nog veel onbekend. Verder geldt dat in de loop der tijd de dekking van maatregelen snel kan veranderen. De huidige voorkanten geven wat betreft dekking een overzicht op basis van geactualiseerde informatie uit de inspraakronde van begin 2006 aangevuld met informatie die naderhand nog is opgevangen.

Nagekomen informatie

Tijdens het Werkateliër Maatregelen KRW-Natura 2000 (april 2007) is nieuwe informatie verkregen over actuele en potentiële locaties van de habitattypen en over knelpunten en maatregelen voor andere instandhoudingsdoelen. Aanvullende informatie en ideeën vanuit dit overleg waren o.a.

- Langs de Maas zal ontgroning plaatsvinden (vergunning is al afgegeven). Naar verwachting van gebiedskenners zal dit een positief effect hebben op hogere delen, doordat op lage delen zand en slib wordt afgezet, wat vervolgens kan verstuiven;

- Als maatregel werd genoemd de aanleg van glooiingen langs de Maasoever (nu harde oevers); hierdoor kan de invloed van overstroming en sedimentatie plaatselijk toenemen (in hoeverre dit mogelijk is bij huidige beheer van de vaargeul dient te worden onderzocht);
- Verder werd het belang aangegeven van afstemming met het project Integrale verkenning Maas 2 van Rijkswaterstaat.

Kennislacunes

Door de geringe hoeveelheid beschikbare tijd ten behoeve van de knelpunten- en kansanalyse was het niet mogelijk een overzicht van de meest relevante kennislacunes op te stellen. Tijdens de Werkconferentie Maatregelen KRW- N2000 (april 2007) zijn wel een aantal onderzoeksvragen geformuleerd, maar ook die lijst (zie verslag werkconferentie) is zeker niet volledig. Bij nadere uitwerking op deellocaties zullen naar verwachting veel aanvullende vragen ontstaan.

Enkele vragen zijn:

- Wat is het optimale inundatieregime: balans tussen aanvulling basen en eutrofiëring?
- Is de opbouw van organisch stof een belangrijke factor in verzuring en kan plaggen in combinatie met inundatie de basenrijkdom herstellen?
- Ontstaan er problemen met eutrofiëring indien de kades rond de Oeffeltsche Raam in het kader van KRW-maatregelen zouden worden verwijderd?
- In hoeverre zullen geplande maatregelen langs de Maas leiden tot versterkte aanvoer van sediment door verstuiwing?

Geraadpleegde bronnen

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in 2005 en is bijgewerkt in 2006 en 2007. De analyse is gebaseerd op informatie uit makkelijk toegankelijke bronnen en aangevuld met informatie van beheerders.

Hoegen, A.C., Vegetatiekartering Oeffelter Meent 1991-1994 Samenvattend rapport.
Staatsbosbeheer, Regio Rivierenland
Verder is informatie ingewonnen tijdens gesprekken met medewerkers van
Staatsbosbeheer (J. Hendriks, P.C. Schipper)

Nagekomen informatie (deels verwerkt)

Verslag Werkateliër "Maatregelen KRW-Natura 2000" Gebied Oeffeltermeent (april 2007). Provincie Noord-Brabant en DLG-zuid, Den Bosch, 2007

Bijlagen

Tabel 3: Knelpunten in relatie tot habitattypen. Betekenis van de kleuren en symbolen staat in tabel 5 en wordt in de 'Toelichting en legenda' nader toegelicht. De nummers in de kolom 'Maatregelen om knelpunt op te lossen' verwijzen naar maatregelen in tabel 4.

Oeffelter Meent (141)	Habitattypen				
	6120				
Kwaliteit actueel					
Kwaliteit ecologische potentie					
Sense of urgency (landelijke kernopgave)	A				
Knelpunt	Ernst knelpunt	Prioriteit	Inspanning	Maatregel	Dekking
<i>Natuurlijke dynamiek waterregime</i>					
a) Afname inundatie met Maaswater a.g.v. riviernormalisatie	?	?		1	?
<i>Behoud geschikte basenrijkdom</i>					
b) Verzuring a.g.v. afname inundaties door riviernormalisatie	!	?		1,3	?
<i>Behoud natuurlijke trofiegraad</i>					
c) Externe eutrofiëring a.g.v. vervuiling Maaswater door uitspoeling meststoffen en lozingen	?	?		6	?
d) Externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied	!!			2,3,4	?
<i>Goed beheer</i>					
e) Verruiging en vervilting door extensieve begrazing	!			5	?

Tabel 4: *Overzicht van maatregelen voor het oplossen van knelpunten*

Maatregel om knelpunt op te lossen	Dekking maatregel door bestaande plannen	
1) Ontwikkelen van nieuwe locaties op gunstige plekken	?	
2) Stoppen bemesting binnen Natura 2000-gebied	?	
3) Plaggen/ chopperen	?	
4) Maaien (overgangsbeheer)	?	
5) Optimaliseren beweiding (seizoensbeweiding)	?	
Verminderen nutriëntenlast Maas door verminderen		
6) uitspoeling meststoffen, verbetering zuivering rioolwater en saneren riooloverstorten	?	

Tabel 5: Legenda bij tabel 3 en 4

Kwaliteit van habitatype

	Habitatype goed ontwikkeld aanwezig
	Habitatype matig ontwikkeld aanwezig
	Habitatype afwezig en potenties voor ontwikkeling
	Habitatype afwezig en geen potenties voor ontwikkeling
	Habitatype deels goed en deels matig ontwikkeld aanwezig
	Habitatype goed ontwikkeld aanwezig; tevens potenties voor uitbreiding
	Habitatype matig ontwikkeld aanwezig; tevens potenties voor uitbreiding
	Kwaliteit onzeker of onbekend

Sense of urgency (vanuit kernopgave Natura 2000)

	Beheeropgave: op korte termijn is een beheeropgave benodigd ten aanzien van de kernopgave waarvan het habitatype onderdeel is, anders verandert de situatie tussen nu en 10 jaar onherstelbaar
	Wateropgave: op korte termijn is een wateropgave benodigd ten aanzien van de kernopgave waarvan het habitatype onderdeel is, anders verandert de situatie tussen nu en 10 jaar onherstelbaar

Ernst knelpunt

	Groot: <ul style="list-style-type: none"> • habitatype is afwezig, of • verdwijnt/ zal verdwijnen, of • oppervlakte/ kwaliteit neemt sterk af/ zal sterk afnemen, of • mogelijkheden voor uitbreiding sterk beperkt, of • mogelijkheden voor verbetering kwaliteit sterk beperkt
	Klein: <ul style="list-style-type: none"> • goede kwaliteit is beperkt aanwezig of kwaliteit gaat langzaam achteruit, of • beperkt voorkomen habitatypen of kwaliteit in klein deel van Natura 2000-gebied, of • oppervlakte/ kwaliteit neemt weinig af, of • mogelijkheden voor uitbreiding weinig beperkt, of • mogelijkheden voor verbetering kwaliteit weinig beperkt

Zekerheid inschatting knelpunt

	Zeker aanwezig: abiotische en vegetatiekundige gegevens duiden op hetzelfde knelpunt
	Waarschijnlijk aanwezig: abiotische of vegetatiekundige gegevens duiden op het knelpunt
	Onduidelijk of knelpunt optreedt of hoe groot het is

Prioriteit oplossen knelpunt

	Laag: zonder oplossing kleine afwijking van instandhoudingsdoel of weinig vermindering van herstelpotentie
	Matig: zonder oplossing enig verlies van typische plantensoorten van instandhoudingsdoel of matig verlies van herstelpotentie
	Groot: zonder oplossing onherroepelijk verlies van typische plantensoorten van instandhoudingsdoel of sterke vermindering van herstelpotentie
	Onbekend: als de zekerheid van een knelpunt is geclassificeerd als 'onduidelijk of knelpunt optreedt of hoe groot het is'

Benodigde inspanning om knelpunt op te lossen

	Klein: vergt binnen Natura 2000-gebied aanpassingen van inrichting of beheer
	Groot: vergt buiten Natura 2000-gebied functieverandering of -beperking op lokale schaal
	Zeer groot: vergt wijziging dure infrastructuur of buiten Natura 2000-gebied inspanning op landschapsschaal

Dekking maatregel door bestaande plannen

	Volledig gedekt
	Gedeeltelijk gedekt
	Niet of nauwelijks gedekt
	Niet gedekt en noodzaak moet onderzocht worden
	Dekking onduidelijk
	Maatregel uitgevoerd
	Maatregel in uitvoering
	Maatregel bestuurlijk akkoord en uitvoering gepland
	Maatregel bestuurlijk akkoord/ uitvoering <i>niet</i> gepland

Overig

	Niet uitgewerkt
---	-----------------

Colofon

Project

Knelpunten- en kansanalyse Natura 2000-gebieden

Opdrachtgever

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Directie Natuur

Redactie en uitgave

Kiwa Water Research, Nieuwegein

Uitvoering onderzoek

Kiwa Water Research & EGG-consult

Projectnummer Kiwa Water Research

30.7047.050

Bronvermelding

Kiwa Water Research & EGG (2007). Knelpunten- en kansanalyse Natura 2000-gebieden. Kiwa Water Research, Nieuwegein/ EGG, Groningen.

Informatie en vragen

Camiel Aggenbach, Kiwa Water Research (030-6069553)
Mark Jalink, Kiwa Water Research (030-6069586)
Email: Natura2000@kiwa.nl